

ชื่อหลักสูตร การสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์

จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม (ชั้นเรียนวิชาชีพ)

สำนักงาน กศน.จังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

หมวกฟางพลาสติกกลายประยุกต์ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน เป็นเอกลักษณ์บ่งบอกถึงวิถีความเป็นอยู่ความเจริญทางด้านวัฒนธรรมความมีศิลปะความประณีตบรรจง ความมานะอดทน ตลอดจนสะท้อนความเป็นอยู่วิถีชีวิตของคนสมัยก่อน ทุกสิ่งจะถูกถ่ายทอดออกมาทางความคิด ซึ่งดั้งเดิมจะไม่มีลวดลายมากนัก พัฒนาลวดลายอันสวยงามตามแนวคิดสมัยใหม่ การสานหมวกด้วยฟางพลาสติกจะถูกถ่ายทอดกันมาและจะพัฒนาไปเรื่อยๆ

ปัจจุบันการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์ กำลังจะหายไปถ้าเราไม่รู้จักอนุรักษ์รักษา ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้ เพราะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ผู้คนต้องการความสะดวกสบาย และความรวดเร็วทางด้านการครองชีพ การสานหมวกด้วยฟางพลาสติกต้องพิถีพิถัน ใช้เวลาในการสานหลายวัน เสียเวลาไม่คุ้มค่ากับแรงที่ลงไป แต่การสานหมวกด้วยฟางพลาสติกจะสะท้อนออกมาถึงความละเอียดอ่อนของฝีมือ ลวดลายบนหมวกจะอ่อนช้อยงดงามบ่งบอกถึงความเป็นธรรมชาติ และยากที่จะมีผู้ที่มีฝีมือในการสาน ซึ่งปัจจุบันมีไม่มากนัก ปัจจุบัน กศน.ตำบลแกดำ กำลังรณรงค์ให้คนในชุมชนได้ใช้หมวกที่สานด้วยมือ ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ทำให้หมวกที่สานด้วยมือเป็นที่นิยมชื่นชอบของผู้ที่ได้พบเห็น กศน.ตำบลแกดำ กำลังฟื้นฟู อนุรักษ์ รณรงค์ให้ความรู้ใหม่หันมาสนใจและใช้ผลิตภัณฑ์ หมวกที่สานด้วยมือมากขึ้น ให้รู้คุณค่าของหมวกที่สานด้วยมือ เป็นสิ่งที่หาได้ยากในปัจจุบัน เพราะต้องใช้ความเพียรพยายาม อดทนในการทำ เยาวชนในปัจจุบันไม่มีการสืบทอดภูมิปัญญาเหล่านี้ไว้ จะมีก็คนแก่แกในบางหมู่บ้านเท่านั้นที่ยังมองเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ และได้สืบทอดมาแต่ก็เหลือน้อยมาก ปัจจุบันเราได้พัฒนารูปแบบหมวกที่สานด้วยมือในด้านรูปทรง เพื่อให้สวยงามคงทน และเข้าสู่มาตรฐานสากลในระดับ ส่วนลายก็จะดัดแปลงออกไปตามภูมิปัญญาของคนท้องถิ่น สะท้อนถึงวิถีชีวิต ศิลปะของคนรุ่นก่อนสานต่อมาจนถึงคนรุ่นปัจจุบันควรรักษาและอนุรักษ์เอาไว้ให้ดียิ่งขึ้น

หลักการของหลักสูตร

หมวกฟางพลาสติกกลายประยุกต์ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาเป็นเวลานาน เอกลักษณ์บ่งบอกถึงวิถีความเป็นอยู่ความเจริญทางด้านวัฒนธรรมความมีศิลปะความประณีตบรรจง มีสานด้วยมือจะสะท้อนออกมาถึงความละเอียดอ่อนของฝีมือ ลวดลายบนหมวกจะอ่อนช้อยงดงามบ่งบอกถึงความเป็นธรรมชาติ และยากที่จะมีผู้ที่มีฝีมือการสานในปัจจุบัน

ดังนั้น ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอแกดำ จึงได้จัดทำหลักสูตรการสานหมวกด้วยฟางพลาสติก ให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อฟื้นฟู อนุรักษ์ รณรงค์ให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจและใช้ผลิตภัณฑ์ หมวกฟางพลาสติกกลายประยุกต์ มากขึ้น ให้รู้คุณค่าของหมวกฟางพลาสติกที่สานด้วยมือ มีการสืบทอดภูมิปัญญา และพัฒนารูปแบบหมวกฟางพลาสติกในด้านรูปทรง เพื่อให้สวยงามคงทน และเข้าสู่มาตรฐานสากล

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อเพิ่มทักษะในการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์ ให้ตรงตามความต้องการของตลาด
๒. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาอาชีพ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย

- ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการสานหมวก
  - ๑.๑ ความสำคัญการประกอบอาชีพการสานหมวก
  - ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการสานหมวก
    - ๑.๒.๑ ความต้องการของตลาด
    - ๑.๒.๒ การใช้แรงงาน
    - ๑.๒.๓ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์
    - ๑.๒.๔ ทุน
    - ๑.๒.๕ การบรรจุหีบห่อ
    - ๑.๒.๖ การขนส่ง
    - ๑.๒.๗ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
  - ๑.๓ แหล่งเรียนรู้
  - ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพการสานหมวก
  - ๒.๑ ขั้นตอนการประกอบอาชีพการสานหมวก
    - ๒.๑.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานหมวก
    - ๒.๑.๒ คุณสมบัติของหมวก
    - ๒.๑.๓ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ประกอบอาชีพการสานหมวก
    - ๒.๑.๔ สถานที่ / พื้นที่
  - ๒.๒ ขั้นตอนการสานหมวก
    - ๒.๒.๑ การจัดทำ / จัดหา
    - ๒.๒.๒ การนำฟางพลาสติกมาถัก
    - ๒.๓ ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการสานหมวก
    - ๒.๔ การสานหมวก
๓. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานหมวก

- ๓.๑ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานหมวก
  - ๓.๑.๑ การวางแผนการจัดการสานหมวก
  - ๓.๑.๒ การดูแลรักษาการควบคุมคุณภาพการสานหมวก
  - ๓.๑.๓ การลดต้นทุนในการสานหมวก
  - ๓.๑.๔ การทำรายรับ – รายจ่าย
- ๓.๒ การจัดการการตลาด
  - ๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการ / คู่แข่ง
  - ๓.๒.๒ การโฆษณาประชาสัมพันธ์
  - ๓.๒.๓ การส่งเสริมการขายและการบริการ
- ๓.๓ การจัดการความเสี่ยง
  - ๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการสานหมวก
    - ๑) ค่าใช้จ่าย
    - ๒) การเตรียมวัสดุอุปกรณ์
  - ๓.๓.๒ การแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการสานหมวก
- ๔. โครงสร้างการประกอบอาชีพการสานหมวก
  - ๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพการสานหมวก
  - ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการสานหมวก
  - ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการอาชีพการสานหมวก
  - ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพการสานหมวก
  - ๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพการสานหมวก

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
- การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- การฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

- ๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ๒. ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้
- ๓. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น VCD,DVD

การวัดและประเมินผล

- ๑.การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
- ๒.การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงาน ชิ้นงาน ที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการสมัคร
๒. เอกสารการลงทะเบียนเรียน
๓. หลักฐานการประเมินผลระหว่างเรียน
๔. บันทึกขออนุมัติจบหลักสูตร
๕. วุฒิบัตร
๖. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตร สามารถนำความรู้และประสบการณ์ เทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในสาระการประกอบอาชีพ วิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์	๑.๑ บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ได้ ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในอาชีพการการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ได้แก่ การลงทุน ดูแลรักษา ทุน และตรวจสอบได้ ๑.๓ บอกและหาแหล่งเรียนรู้ได้ ๑.๔ บอกทิศทางการประกอบอาชีพการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ได้	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ ๑.๒.๑ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๒ การใช้แรงงาน ๑.๒.๓ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ๑.๓ แหล่งเรียนรู้ ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก ๑.๔ วิทยากร ครูหรือผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนกลางแปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความคุ้มค่า และความต้องการของตลาด	๑	-
๒. ทักษะการประกอบอาชีพการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์	๒.๑ อธิบายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ได้ ๒.๒ สามารถเตรียมวัสดุในการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์	๒.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ ๒.๒ การเตรียมวัสดุการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ ๒.๓ การออกแบบลายหมวก ๒.๔ ขั้นตอนในการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์	๑.๑ วิทยากรอธิบายให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ ฝึกปฏิบัติในการเตรียมวัสดุในการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ ๑.๒ วิทยากรอธิบายให้ความรู้และฝึกปฏิบัติในการพับการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกลายประยุกต์ การขึ้นโครงหมวก	๑	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		<p>๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพในการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกหลายประยุกต์</p> <p>๑) ระยะเวลาที่สานและการประกอบหมวกกับการจำหน่าย</p> <p>๒) ขนาดของหมวกแต่ละใบกับความต้องการของตลาด</p> <p>๓) ราคาขาย</p> <p>๔) คู่แข่งขัน</p> <p>๓.๓.๒ การวางแผนการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๔ การวางแผนการดำเนินงาน แบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)</p>	<p>พลาสติก</p> <p>๓.๒.๓ ดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด เช่น การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย จำหน่ายสินค้า ฯลฯ</p> <p>๓.๓ การจัดการความเสี่ยง จัดให้ผู้เรียนศึกษา</p> <p>๓.๓.๑ ให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเรื่องการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๓.๒ ฝึกการวิเคราะห์การจัดการความเสี่ยง พร้อมการวางแผนการจัดการความเสี่ยง</p> <p>๓.๔ การวางแผนการดำเนินงาน</p> <p>๓.๔.๑ ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการวางแผนการดำเนินงานในแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)</p> <p>๓.๔.๒ ฝึกปฏิบัติการทำแผนการประกอบอาชีพการสานตะกร้าจากเส้นพลาสติกตามแบบตารางการปฏิบัติงาน (Gantt Chart)</p>	๑	๓

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔. โครงการประกอบอาชีพการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์	<p>๑. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพการสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์ได้</p> <p>๒. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์ได้</p> <p>๓. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์ได้</p> <p>๔. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์ได้</p> <p>๕. อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการ</p>	<p>๑. ความสำคัญของโครงการอาชีพสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์</p> <p>๒. ประโยชน์ของโครงการอาชีพสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์</p> <p>๓. องค์ประกอบของโครงการอาชีพสานหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์</p> <p>๔. การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>๕. การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p>	<p>๑. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>๒. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง</p> <p>๓. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>๔. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ</p> <p>๕. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพ ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง</p> <p>๖. กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป</p>	๑	๔

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>อาชีพसानหมวกด้วยฟาง</p> <p>พลาสติกกลายประยุกต์ได้</p> <p>๖. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้</p> <p>๗. ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพसानหมวกด้วยฟางพลาสติกกลายประยุกต์ได้</p>				
รวม				๑๐	๒๑

